

Det lykkedes ikke at forlige de stridende Parter, og vi have nu kun den Trøst, at Skylden ikke ligger hos Folketingets Højre. Vi dese naturligvis det Haab, som er udtalt af de foregaaende ærede Lærere, at Sagen igen til Efteraaret maa blive optagen med bedre Held og fort igennem.

M. Klausen: Det kan ikke være andet, end at man ved en Lejlighed som denne maa føle sig i højeste Grad stuffet. Naar man en hel Rigsdagsamling igennem med alvorlig Vilje har arbejdet paa at gennemføre denne Reform, som jo ubetinget er den vigtigste, der har foreligget i denne Samling, og det saa skal ende med et saa trist Resultat, at der slet intet kommer ud deraf, kan det selvfølgelig ikke andet en vække Stusselse og Bitterhed i Sindet, og navnlig maa jeg sige hos os yngre Medlemmer, der ere gaaede ind i Rigsdagen med det Haab, at det virkelig skulde lykkes at faa vedtaget noget, maa Stusselsen naturligvis være meget stor. De ældre, der ere vant til en saadan Modgang, kunne mulig tage sig Tinget noget lettere. Den Reform, der var Udsigt til, at vi kunne faa gennemført, var jo i mange Henseender en tarvelig Skolereform, som langt fra bød det, vi kunde ønske, naar der skulde være Tale om en Reform af vor Folkeskole, men ikke desto mindre vilde saavel jeg fra min Side som det Parti, hvortil jeg hører, med stor Glæde have set denne Reform blive gennemført, fordi den alligevel vilde være bleven til ikke saa ganske ringe Gavn for vor Folkeskole. Gennem denne Reform vilde jo 25—30,000 Børn være kommen til at gaa i Klasser, der kun vare halvt saa store som de, hvori de nu undervises, og for hele Lærerstanden vilde det have været en Reform af overordentlig stor Betydning, som der for dem var al Grund til at træve. Jeg tror dog, at intet Sted vil Stusselsen og Bitterheden over Udfaldet blive saa stor som ude i Befolkningen, navnlig blandt Folkestolens Venner, men først og fremmest naturligvis i Lærerstanden. Lærerne have jo i mange Aar med Grund Ræmpet for at faa deres Løn forbedret. De have set paa, at deres Kolleger i andre Grene af Undervisningsvæsenet, nemlig Latinskolelærerne og Seminarlærerne, stont deres Naar ikke vare nær saa daarlige som Folkestolens Læreres, dog have faaet gennemført Lønningsslove og derigennem faaet bedre Lønninger end tidligere. Derfor havde Lærerne i Folkestolen selvfølgelig Krav paa at faa Reformen gennemført, men dette Haab er nu bristet for dem. Og vi kunne sige, at det er ikke første Gang i denne

Samling, at vi have stuffet Lærerne. Vi erindre alle, at vi ved Finanslovens endelige Vedtagelse her i Tinget enstemmig gavede Lærerne et Lønningstillæg af 100,000 Kr., men ogsaa det blev strøget af Lands-tinget; men den Gang var der Udsigt til, at man kunde faa Skoleloven. I Virkeligheden kan man sige, at Lærernes Naar i Løbet af de sidste Aar ere blevne daarligere, idet de 500,000 Kr., der blev bevilget, paa Grund af, at flere ny Embeder komme til at deltage i Fordelingen, ikke kan regnes til mere end 470,000. Lærerne kunne altsaa sige, at deres Naar i Stedet for at blive forbedrede ere blevne daarligere i det sidste Aar. Men, som sagt, Stusselsen med Hensyn til de 100,000 Kr. vil jeg haabe, at Lærerne hurtigt forvandt, fordi de den Gang endnu nærede Haab om, at det, der var langt, langt vigtigere for dem, nemlig Skoleloven, kunde blive til Virkelighed. Nu er ogsaa dette Haab bristet. Jeg antager, at det ikke er venlige Tanker, der i Dag sendes ind til Rigsdagen rundt om fra Landets Lærerkredse. Jeg er overbevist om, at der ude i Lærerkredse falder mange haarde og bitre Ord over for Lovgivningsmagten, der her er gaaet i Staa og ikke har kunnet gennemføre, hvad de dog saa fuldt haabede paa maatte ske. Jeg tror heller ikke, at man saaledes ustraffet Gang efter Gang kan holde loffende Udsigter op foran Lærerne, først de 100,000 Kr. og derefter Lønningssloven, naar det bagefter viser sig, at det hele svinder bort, at det altsammen, naar vi nærme os Maalet, forsvinder som en Luftspejling. Jeg tror ikke, at man ustraffet Gang efter Gang holder en stor og talrig Stand i Landet hen paa den Maade, eller at den i Længden vil finde sig deri. Lærerne have forgæves mangfoldige Gange henvendt sig baade til Kongen, til Regeringen og til Lovgivningsmagten; og de ere altid fremkomne med deres Duster paa en loyal Maade og i overordentlig beskædnede Former. De maa nu have indset, at ad Ansøgningernes og Bønkrifternes trange Vej naa de ikke det Maal, som de have Ret til at naa, nemlig at de kunne leve saaledes, at de kunne være fri for de daglige Næringsfjergers Tryk. Jeg tror, at det nu er gaaet op for Lærerne, at ad den Vej udrette de ikke noget. Der er heldigvis ogsaa andre Veje, som de kunne gaa, og ville de gaa dem, staa de ikke uden Forbillede. Det har vist sig, at fattige, uvidende Arbejdere have været i Stand til gennem Sammenlutning, gennem fast og ubrødeligt Sammenhold at gøre sig til medbestemmende, naar der var Tale om Løn- og Arbejdsvilkaar. Her have Lærerne et udmærket Forbillede for, at nu